

Έτος 38ο
Αριθμός φύλλου 219
Ιανουάριος - Φεβρουάριος -
Μάρτιος 2021
Βοσπόρου 39
Τ.Κ. 14234
Τηλ.: 210-2758138
Τηλ.: 210-3822995

Ο ΙΝΑΧΟΣ

Τρίμηνη έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μαρμαριωτών Φθιώτιδας

Νέα από τα χωριά Μάρμαρα - Δίλοφο

Μάρμαρα

σελ. 1-2-5-6

Δίλοφο - Άγ. Σώστης

σελ. 3-4

Δίλοφο

Το «μπαλκόνι» της Φθιώτιδας
Από 'δώ αγναντεύουν οι αητοί
και τους ζηλεύουν οι θνητοί

Άγιος Σώστης

Έκδοση βιβλίου για το χωριό μας

Τη φετινή χρονιά ο Πολιτιστικός Σύλλογος προχωρά στην τιμητική έκδοση βιβλίου με θέμα την πορεία του χωριού μας μέσα στον χρόνο. Το βιβλίο αυτό θα αποτελέσει μία ξεχωριστή αφορμή ανάδειξης όλων των σημαντικών γεγονότων, της ιστορίας, των εθίμων, των προσώπων, των ασχολιών των κατοίκων αλλά και των αξιοσημείων πολιτιστικών γεγονότων.

Παρακαλούμε πολύ όποιος συγχωριανός μας θέλει να μοιραστεί οποιαδήποτε πληροφορία ή ανάμνηση σχετικά με τον τόπο μας, για να γραφεί στο βιβλίο, να επικοινωνήσει με την Πρόεδρο στο 6975545639 ή στο e-mail: andreououlounasiliki@gmail.com

Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού
Συλλόγου
και ο Πρόεδρος
της Τοπικής Κοινότητας
Μαρμαρων σας εύχονται
Καλή Ανάσταση
και Καλό Πάσχα

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ ΦΥΛΛΟ "ΙΝΑΧΟΥ"

Χρόνια Πολλά Ελλάδα 1821 - 2021

«'Αν θέλωμεν τό λίγο
νά γένη μεγάλο, πρέπει
νά λατρεύωμε Θεόν,
ν' αγαπάμε πατρίδα,
νάχωμεν ἀρετή,
τά παιδιά μας
νά τά μαθαίνωμεν
γράμματα κι ήθική.»

Στρατηγός Μακρυγιάννης

ΣΕΛΙΑΝΗ - ΜΑΡΜΑΡΑ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ 1821

Απαραίτητο στοιχείο κάθε Έλληνα είναι να γνωρίζει την ιστορική διαδρομή του τόπου του, της πατρίδας του, και να παραδειγματίζεται από τις αξίες των προγόνων του. Απλοί άνθρωποι χωρίς συγκοινωνιακά μέσα από τη Φθιώτιδα βρέθηκαν να πολεμάνε στο Μεσολόγγι, στην Πελοπόννησο, στην Αθήνα και σε άλλα μέρη όπως βλέπουμε να αναγράφονται στα κρατικά αρχεία των Αγωνιστών.

Συνέχεια στη σελ. 5

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ ΣΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ "ΕΛΛΑΔΑ 2021"

Εγκρίθηκε και εντάχθηκε στο εθνικό πρόγραμμα εορτασμού "ΕΛΛΑΔΑ 2021" μετά από πρόταση του Δήμου Μακρακώμης η εκδήλωση για τη **Μάχη της Σέλιανης** που θα εορταστεί στο χωριό μας το **Σάββατο 21-8-2021**.

Το πρόγραμμα της εκδήλωσης περιλαμβάνει δοξολογία στον Ιερό Ναό της Παναγίας, κατάθεση στεφάνων στο μνημείο των Σελιανιτών αγωνιστών του '21 και αφηγηματική παρουσίαση των ηρώων.

Στη συνέχεια θα ακολουθήσει ομιλία στο χώρο του Δημοτικού Σχολείου για το ιστορικό της μάχης και τη σημασία αυτής στον απελευθερωτικό αγώνα.

Βραδινή θεατρική επετειακή παράσταση, χορευτικό με παραδοσιακές φορεσιές και παραδοσιακή μουσική με τραγούδια της Ρούμελης και του Μοριά θα λάβουν χώρα στην κεντρική πλατεία του χωριού.

Ευχόμαστε η υγειονομική κατάσταση που αντιμετωπίζει η χώρα να μας επιτρέψει να πραγματοποιήσουμε την εκδήλωση και να τιμήσουμε με υπερηφάνεια τη μνήμη των Σελιανιτών αγωνιστών που πολέμησαν για την ελευθερία επιβεβαιώνοντας τους στίχους του Κωστή Παλαμά:

«Η μεγαλοσύνη των λαών δεν μετριέται με το στρέμμα,
με της καρδιάς το πύρωμα μετριέται και με το αίμα».
Η Πρόεδρος

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΡΜΑΡΙΩΤΩΝ
ΑΡΙΘ. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
067/296006-08
IBAN: GR 78 0110 0670 0000 0672 9600 608

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Ψυχή μεγάλη και γλυκεία, μετά χαράς στο λέω:
Θαυμάζω τες γυναίκες μας και στ' όνομά τους μνέω.
(Διον. Σολωμού, Ελεύθεροι Πολιορκημένοι)

Η ιστορία μοιάζει να έχει αδικήσει, ως προς την τιμή και τη δόξα που τους πρέπει, τις Ελληνίδες, που στάθηκαν γενναίες δίπλα στους γενναίους, άξιες δίπλα στους άξιους, και ηρωίδες δίπλα στους ήρωες.

Σε μια αυστηρά πατριαρχική και ανδροκρατική κοινωνία, όπως αυτή των Σουλιωτών, ο σεβασμός προς τη γυναίκα ήταν απόλυτος. Ίσως διότι οι Σουλιώτισσες κέρδιζαν την αναγνώριση των ανδρών με την εξοικείωσή τους στα όπλα και τη συμπεριφορά τους στη μάχη. Δίπλα στη **Μόσχω Τζαβέλα**, τη γυναίκα του **Λάμπρου**, στη **Λένω Μπότσαρη**, την αδελφή του **Μάρκου** και στη **Χαϊδώ Σέχου**, κάθε Σουλιώτισσα δεν ήταν μόνο μάνα, αδελφή, γυναίκα και κόρη ήρωα. Ήταν και η ίδια, από μόνη της ηρωίδα. Όταν οι άνδρες μάχονταν, οι γυναίκες κουβαλούσαν πολεμοφόδια, τροφές και ό,τι άλλο χρειάζονταν οι μαχητές. Δεν γεννήθηκαν τυχαία, στα ίδια κακοτράχαλα βουνά, οι γυναίκες της Πίνδου το '40. Οι Σουλιώτισσες, με την παρουσία τους στις μάχες εμφύχωναν τους μαχητές, ενίσχυαν την άμιλλα τους, γιγάντωναν την αυτοθυσία τους. Αλλά και έψεγαν όσους τυχόν δειλιάζαν και, κάποτε, τους απόπλιζαν.

Μόνο από τέτοιες γυναίκες θα μπορούσε να μείνει στην ιστορία το Ζάλογγο, ως υπέρτατο μνημείο αρετής και θυσίας, που μνημήθηκε ακόμη και από τον εχθρό. Πράγματι, στις 18 Δεκεμβρίου 1803, τον θρύλο που έγραψαν με τον χορό τους στο **Ζάλογγο οι Σουλιώτισσες**, τον παρέδωσε στην ιστορική μνήμη η περιγραφή Τούρκου αυτόπτη μάρτυρα, ενός αξιωματικού του Αλή πασά, του Σουλεϊμάν Αγά. Η περιγραφή του υπάρχει σε βιβλίο του Ibrahim Manzour efendi, που εκδόθηκε στο Παρίσι το 1828. Συγκλονισμένος ο τούρκος αξιωματικός αναφέρει ότι, οι γυναίκες «πίστηκαν από τα χέρια και άρχισαν ένα χορό, που τα βήματά του τα κινούσε ένας ασυνήθιστος ηρωισμός και η αγωνία του θανάτου τονίζε το ρυθμό του... στο τέλος των επωδών οι γυναίκες βγάδουν μια διαπεραστική και μακρόσυρτη κραυγή, που ο αντιλαός τους σβήνει στο βάθος ενός τρομακτικού γκρεμού, όπου ρίχνονται μαζί με όλα τα παιδιά τους». Δεκαεννιά χρόνια αργότερα, στις 21 Απριλίου 1822, οι **Σουλιώτισσες του Ζαλόγγου** ξαναζούν στην ψυχή των **γυναϊκών της Νάουσας**.

Συνέχεια στη σελ. 6

Πόλεις και οικισμοί της Φθιώτιδας μέσα από τα οθωμανικά κατάστιχα των ετών 1514-1550 Καζάς Πατρατζικίου

Η Υπάτη ονομάσθηκε από τους Οθωμανούς Πατρατζίκ (οθωμ. بادریک (بدریک) (Badracik=Μικρή Πάτρα) προς διάκριση από την Πάτρα, σημερινή πρωτεύουσα της Αχαΐας, η οποία ονομαζόταν Παλιά Πάτρα [BalyaBadra (οθωμ. بادریابالبا) και Ballibadra (οθωμ. بالباب) (Badra)].

Από τα οθωμανικά φορολογικά κατάστιχα προκύπτει ότι η Υπάτη από το 1466 έως το 1506 αποτελούσε επαρχία (Nahiye) του σαντζακίου Τρικάλων, το οποίο υπαγόταν στον εγιαλέτι της

Συνέχεια στη σελ. 6

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Στις 7-1-2021 απεβίωσε η **Ευτυχία Ρούσσα** (σύζυγος Δημητρίου Ρούσσα) στα Μελισσία και ετάφη την επομένη στο Κοιμητήριο Μελισσιών.
- Στις 19-1-2021 απεβίωσε στην Αθήνα η **Φλώρου Ευθυμία**, σύζυγος Θεοχάρη Φλώρου, το γένος Αλάσσα και κηδεύτηκε στα Μάρμαρα στις 21-1-2021.
- Στις 12-2-2021 απεβίωσε στην Αθήνα η **Πολυξένη Μάρκου**, το γένος Αθανασίου Τσιντζιλώνη, ετών 98 και κηδεύτηκε την επομένη 13-2-2021 στο Κοιμητήριο Ζωγράφου.
- Στις 17-3-2021 απεβίωσε στην Κρυσταλλοπηγή (Σέλλιανη) Θεσπρωτίας ο **Σπύρος Ντούμας**, Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου του χωριού.
Στους οικείους τους εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

- Στις 13-2-2021 τελέστηκε το 40ήμερο μνημόσυνο του **Νικολάου Ανδρεούλα** στο Χαλάνδρι.
- Στις 14-2-2021 τελέστηκε το 40ήμερο μνημόσυνο της **Ευτυχίας Ρούσσα** στον Ι.Ν. Αγ. Γεωργίου Μελισσιών.
Στους οικείους τους εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

- Η **Φαίη Νικ. Ανδρεούλα** αποπεράτωσε τις μεταπτυχιακές της σπουδές στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο στον τομέα Ευρωπαϊκός Πολιτισμός.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστούμε την κ. **Παρασκευά Ντίνα** για τον καθαρισμό του Λαογραφικού Μουσείου του χωριού μας.

Συνδρομές για τον Πολιτιστικό Σύλλογο

Γουβάλας Κων/νος του Νικ.	30€	Ντάσιος Σπύρος	30€
Φλώρος Θεοχάρης	30€	Μπούρα Ιωάννα	30€
Πάνος Ανδρέας	30€	Μανιάτη Βασιλική	30€

Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου αποχαιρετά μια υπέροχη ψυχή

Πριν από 5 χρόνια, στην προσπάθεια να ανακαλύψουμε τις ρίζες των ανθρώπων του τόπου μας, η αναζήτηση μας έφερε στο χωριό Κρυσταλλοπηγή ή αλλιώς Σέλλιανη Θεσπρωτίας, σε έναν τόπο ευλογημένο και στους εκλεκτούς ανθρώπους του. Ανάμεσά τους γνωρίσαμε τον **Σπύρο Ντούμα**, πρόεδρο του Εκπολιτιστικού Συλλόγου του χωριού. Στην είδηση της απώλειάς του, η θλίψη μας είναι τεράστια και τα λόγια φτωχά για να την περιγράψουν.

Ο **Σπύρος** ήταν ένας από τους πιο άξιους και αγαπητούς ανθρώπους που έχουμε γνωρίσει. Το ήθος και το μεγαλείο της καρδιάς του θα μείνει για πάντα στη μνήμη μας. Ένας εξαιρετος άνθρωπος, ευλογημένος με ευαισθησία και ταπεινότητα. Ένας άνθρωπος που εξέπεμπε μία αίσθηση οικειότητας και ζεστασιάς ακόμα και σε όσους δεν είχαν τη χαρά να τον γνωρίσουν. Ήταν μεγάλη μας τιμή που γνωρίσαμε αυτόν τον υπέροχο άνθρωπο.

Εκφράζουμε τα θερμότερα συλλυπητήρια στην οικογένειά του και σε όλους τους οικείους του.

Καλό ταξίδι καλέ μας φίλε Σπύρο.

Προσφορές στη μνήμη

- Ο Πολιτιστικός Σύλλογος κατόπιν συνεννοήσεως με την κάθε οικογένεια αντί στεφάνων προσφέρει:
 - Στη μνήμη του **Νίκου Ανδρεούλα** 100€ στο Χαμόγελο του Παιδιού.
 - Στη μνήμη του **Σπύρου Ντούμα** 100€ στην εκκλησία της Κρυσταλλοπηγής.
- **Στις οικογένειες των θανόντων ο Πολιτιστικός Σύλλογος εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια.**
- Υπέρ σκοπών Πολιτιστικού Συλλόγου στη μνήμη **Νίκου Ανδρεούλα**: Ανδρεούλας Νικόλαος 50€ και Ανδρεούλας Θανάσης 50€.

Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν αποκλειστικές απόψεις και θέσεις των συντακτών τους.

Ο ΙΝΑΧΟΣ

Τρίμηνη έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μαθηματιών Φθιώτιδας
Νέα από τα χωριά Μάρμαρα - Λίλοφο - Κολοκυνθιά

Τρίμηνη έκδοση

Ιδιοκτησία:

Πολιτιστικός Σύλλογος
Μαθηματιών Φθιώτιδας
Τηλ.: 210-2758138
Τηλ.: 210-3822995

Εκδότης - Δ/ντής:

Η Πρόεδρος του Συλλόγου
Βασιλική Νικ. Ανδρεοπούλου
τηλ.: 6975545639

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Για το Σύλλογο € 15

e-mail: andreopoulouvasiliki@gmail.com

Για την εφημερίδα € 15
Εξωτερικού Ευρώπη € 30
Η.Π.Α. δολ. 50

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση Εκτύπωση

Εκδόσεις - Γραφικές Τέχνες
Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.
Θεοδοσίου 23 Ιλιον
Τηλ.-Fax: 210-2619003
& 210-2619696

e-mail: karpouzi@otenet.gr

Το τέμπλο του Ι.Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχών Σέλλιανης, η Επανάσταση του 1821 και οι εκλογές της Εθνοσυνέλευσης του 1843

Τα αρχιτεκτονήματα ενός τόπου καθρεφτίζουν την ιστορία του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το τέμπλο της κεντρικής εκκλησίας του χωριού μας, όπου αποτυπώνονται δύο σημαντικές στιγμές της νεότερης ελληνικής ιστορίας, αυτή της Επανάστασης του 1821 και των πρώτων βουλευτικών εκλογών της ελεύθερης Ελλάδας το 1843.

Ο Ι.Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχών, μια τρίκλιτη ξυλόστεγη βασιλική, είναι κατασκευασμένος το 1842, όπως υποδηλώνεται στην κτητορική επιγραφή σε λιθανάγλυφο στην πρόσοψή του. Ο ναός δεν είναι αγιογραφημένος, αλλά διαθέτει εντυπωσιακό ξυλόγλυπτο τέμπλο με 8 Δεσποτικές εικόνες. Από την εξέταση των συγκεκριμένων εικόνων αντλούμε σημαντικές πληροφορίες αναφορικά με τους δωρητές, αλλά και το έτος κατασκευής του τέμπλου, το οποίο τοποθετείται το 1841. Ο ναός αποτελεί ουσιαστικά το πρώτο έργο που με κοινές δαπάνες φροντίζουν να φτιάξουν οι Σελιανίτες μετά την εξόδο από τον πόλεμο με τους Τούρκους και την απελευθέρωση του τόπου μας.

εμφανίζεται ως ο ιερέας του χωριού και πάρεδρος της επιτροπής που διεξήγαγε τις εκλογές.

4) Στην εικόνα της Θεοτόκου **Ελεούσας δέσσης του δούλου του Θεού παναγιώτι. ανδρίτζου εκ κόμης σέλλανου ουτο μνημόσιον αιώνιον 1841 αυγούστου 16**

Ο Παναγιώτης Ανδρίτζος στο κείμενο των εκλογών του 1843 εμφανίζεται ως δημογέροντας του χωριού και μέλος της πενταμελούς επιτροπής που διεξήγαγε τις εκλογές.

5) Στην εικόνα του **Σωτήρος του Κόσμου δι εξόδων του δούλου του Θεού ανδρέα. δήμο. ουτο μνημόσυον αιώνιον 1841. αυγούστου** Δεν βρέθηκαν στοιχεία

6) Στην εικόνα του **Αγίου Ιωάννη Προδρόμου δι εξόδων του δούλου του Θεού δημητρίου παναγιώτη. ουτο μνημόσυον αιώνιον 1841 αυγούστου** Δεν βρέθηκαν στοιχεία

Τα ονόματα των περισσότερων δωρητών εντοπίστηκαν στις «Δεήσεις» που υπάρχουν στο κάτω μέρος των εικόνων και επαληθεύτηκαν σε δύο ιστορικές πηγές που αφορούν το χωριό μας. Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για το αρχείο αγωνιστών της Εθνικής Βιβλιοθήκης, στο οποίο στηρίχθηκε η συγγραφή του βιβλίου «Η Μάχη της Σέλλιανης» του Γεωργίου Σκούρα και ένα έγγραφο της συλλογής των Γενικών Αρχείων του Κράτους, στο οποίο περιγράφεται η διαδικασία της εκλογής των εκλεκτόρων της Εθνοσυνέλευσης του 1843, που έλαβε χώρα στη Σέλλιανη την 10 Οκτωβρίου 1843, εντός του νέου «Ι.Ν. Αγίου Ταξιάρχη», όπως αναφέρεται στο πρωτότυπο.

Εστιάζοντας στα αφιερωματικά κείμενα που εντοπίζονται στο κάτω μέρος των Δεσποτικών εικόνων, διακρίνουμε τα ακόλουθα (διατηρείται η ορθογραφία των πρωτοτύπων):

1) Στην εικόνα του **Αγίου Νικολάου εν βουνένοις δέσσης τους δούλους του Θεού μήτρο καλήθα κ δημος κωσταντίνου, ουτο μνημοσιον αιονιον 1841**

Ο Μήτρος Καλύβας ήταν Σελιανίτης αγωνιστής που υπηρέτησε υπό τον οπλαρχηγό Σκαλτσοδήμο (με καταγωγή από την Αρτοτίνα), αλλά και συγκρότησε με τον αδελφό του Κωνσταντή σώμα 300 ανδρών. Πολέμησε σε όλες σχεδόν τις μάχες της Στερεάς Ελλάδας έως το 1829, οπότε και αρρώστησε βαριά. Διετέλεσε δημογέροντας του χωριού στη μετεπαναστατική περίοδο. Το 1865 ήταν ακόμα εν ζωή και έκανε αίτηση αποζημίωσης για τις δαπάνες του κατά τη διάρκεια του αγώνα.

2) Στην εικόνα της Κοίμησης της Θεοτόκου **ΔΕΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ Δ. ΙΩ. ΣΠΑΝΟ ΟΥΤΟ ΜΝΗΜΟΣΙΟΝ ΑΙΩΝΙΟΝ**

Ο Δ. Ιω. Σπανός από την Σέλλιανη πολέμησε το 1821 ως μπουλουξής υπό τον οπλαρχηγό Σκαλτσοδήμο. Στο κείμενο των εκλογών του 1843 εμφανίζεται ως δημογέροντας του χωριού και αναδεικνύεται παμψηφεί εκλέκτορας για την εκλογή αντιπροσώπων της Φθιώτιδας στην εθνοσυνέλευση του 1843. Είχε 3 γιους: τον Δήμο, τον Βασίλη και τον Αχιλλέα.

3) Στην εικόνα των Αρχαγγέλων **Μιχαήλ και Γαβριήλ δι εξόδων ιω. ιερέως σπανοδημήτρι εκ κόμης σέλλανου ουτο μνημόσιον αιώνιον 1841 αυγούστου 16**

Ο ιερέας Παπαγιάννης (Ιωάννης Σπανοδημήτρης) είναι ο πρώτος ιερέας του Ι.Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχών. Στο κείμενο των εκλογών του 1843

7) Στην εικόνα της **Αγίας Τριάδας δέσσης τους δούλους του Θεού αποστόλι κουφάκη κ δημήτρι σπιδρίδωνα και κωνσταντί κόρδα. ουτο μνημόσηον αιώνιον**

Ο Αποστόλης Κουφάκης ήταν Σελιανίτης που πολέμησε από το 1821 έως το 1829 υπό τον Μ. Κοντογιάννη. Στο κείμενο των εκλογών του 1843 εμφανίζεται ως δημογέροντας του χωριού και μέλος της πενταμελούς επιτροπής που διεξήγαγε τις εκλογές.

Ο Κωνσταντής Κόρδας με καταγωγή από την Αρτοτίνα, ζούσε στη Σέλλιανη και πολέμησε στις περισσότερες μάχες του Αγώνα. Υπήρξε λοχίας στην πεντακοσιάρχια του Βασίλη Μαστραπά στη μάχη της Βόνιτσας και της Ναυπάκτου (1829). Στο κείμενο του 1843 εμφανίζεται στον κατάλογο των ψηφοφόρων. Το 1846 ήταν εν ζωή και έκανε αίτηση αποζημίωσης για τις θυσίες του στον Αγώνα. Το 1865 οι θυγατέρες του Μαρία, Ευφροσύνη, Βασίλω και Δημητρούλα έκαναν αίτηση επανεξέτασης του βαθμού που του είχε απονεμηθεί.

8) Στην εικόνα του **Αγίου Νικολάου δέσσης τους δούλους του Θεού μήτρο. κ θανάση.γιάνο κ νίκο.γιάνο κ γουλα δημήτρι. ουτο μνημόσιον αιώνιον 1841** Δεν βρέθηκαν στοιχεία

Τα ονόματα που αναφέρονται στις «Δεήσεις» του τέμπλου, παρέχουν την ουσιαστικότερη απόδειξη της σύνδεσης σπουδαίων ιστορικών στιγμών, καθώς τα πρόσωπα που δώρισαν τις εικόνες, ήταν οι ίδιοι Σελιανίτες που αγωνίστηκαν για την ελευθερία (1821) αλλά και την δημοκρατία (1843) της Ελλάδας. Ως εκ τούτου, οι εικόνες του τέμπλου αποτελούν μοναδικά πολιτιστικά δημιουργήματα με διττή αξία, τόσο καλλιτεχνική, όσο και ιστορική.

Το τέμπλο του Ι.Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχών δεν αποτελεί απλώς ένα παραδοσιακό αρχιτεκτονικό μοτίβο λατρείας, αλλά φορέα ιστορικών μαρτυριών, καθώς συνδέει την ιστορία του τόπου μας με την κοινωνική ζωή και τις πνευματικές ανησυχίες των προγόνων μας. Δυστυχώς όμως, αυτό το μοναδικό πολιτιστικό και πνευματικό σημείο αναφοράς του χωριού μας απειλείται από το σάρακι και την υγρασία, καθιστώντας πλέον τις φθορές στις εικόνες και στο κυρίως σώμα του τέμπλου εμφανείς. Ως τοπική κοινωνία οφείλουμε να ενεργήσουμε άμεσα, ούτως ώστε να συντηρηθεί για να κληροδοτηθεί στις επόμενες γενιές και να μην μείνει απλώς ως μια ακόμη ιστορική ανάμνηση.

Ευχαριστούμε θερμά τον **Κώστα και Γιώργο Κραβαρίτη** για τις χρήσιμες φωτογραφίες και πληροφορίες για το άρθρο.

Δημήτρης Δοντάς-Βασιλική Σφήκα

Δίλοφο το «μπαλκόνι» της Φθιώτιδας

67

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΓΙΑ ΤΑ 200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821 ΔΙΛΟΦΙΩΤΕΣ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ 1821

Με το ξέσπασμα της Επανάστασης του 1821 και με δεδομένο ότι σημαντικός όγκος σουλτανικού στρατού υπό τον **Μόρα Βαλεσή Χουρσίτ πασά**, βρισκόταν στην Ήπειρο για τις επιχειρήσεις εναντίον του αποστάτη **Αλή πασά**, κύριο στόχο του σουλτάνου αποτέλεσε ο έλεγχος της Πελοποννήσου, ως της πλέον βασικής επαναστατικής εστίας και η προεξέλιξη της Τρίπολης που πολιορκούνταν στενά από τον **Κολοκοτρώνη**. Έτσι η Λαμία και ο ευρύτερος χώρος της Φθιώτιδας, βόρεια του Σπερχειού, αποτέλεσαν ισχυρή βάση συγκέντρωσης και ανεφοδιασμού όλων των οθωμανικών στρατών, που διαμέσου της ανατολικής Στερεάς, επεδίωκαν την κάθοδο στην Πελοπόννησο, αρχικά για τον απεγκλωβισμό της Τρίπολης και κατόπιν για την ανάκτησή της.

Στην περιοχή της Φθιώτιδας έδρασαν σε όλη τη διάρκεια 1821-1829 πολλοί επώνυμοι ηγέτες της Επανάστασης, όπως οι **Αθανάσιος Διάκος, Οδυσσεύς Ανδρούτσος** (το αρχηγείο του ήταν στη Δρακοσπηλιά στην Τίθορα), **Γεώργιος Καραϊσκάκης, Π. Πανουργιάς, Γιάννης Δουβουνιώτης, Δημήτριος Υψηλάντης, Κίτσος Τζαβέλας, Γιάννης Γκούρας, Δήμος Σκαλτσάς** και άλλοι.

Πολλοί πατριώτες από όλη την Ελλάδα αγωνίστηκαν για να είμαστε σήμερα εμείς και τα παιδιά μας ελεύθεροι.

Έτσι θα αναφέρουμε ονομαστικά τους αγωνιστές του 1821 από την περιοχή μας και συγκεκριμένα από την **Μπρούφλιανη**, σημερινό **Δίλοφο**.

Αγωνιστές 1821: Μπρούφλιανη-Δίλοφο του Δήμου Σπερχειάδος

Ο ονομαστικός κατάλογος Αγωνιστών του χωριού **Μπρούφλιανης** περιλαμβάνει: Αιτήσεις απονομής αριστείων, βεβαιωτικά πιστοποιητικά συμμετοχής ή εκδουλεύσεων, τιμητικά αριστεία ή εθνόσημα, βαθμολογίες, ονόματα οπλαρχηγών, μάχες-τοπωνύμια που πολέμησαν με πious και εναντίον ποιων ή ονόματα οπλαρχηγών κατά αξιωματούχων Οθωμανών κ.ά.

Καταγράφηκαν **106 Αγωνιστές** που πήραν μέρος στην Επανάσταση του 1821, από το χωριό **Μπρούφλιανη-Δίλοφο Φθιώτιδος**, εκ των οποίων:

► **13** τιμήθηκαν με **Αργυρό** αριστείο, ως **αξιωματικοί** ή **Δημογέροντες** του χωριού.

23 Απριλίου 1821 - Η Μάχη της Αλαμάνας

► **27** τιμήθηκαν με **χάλκινο**, ως **υπαξιωματικοί**.
► **66** τιμήθηκαν με **σιδερένιο**, ως **στρατιώτες**. Όμως κάποιοι από αυτούς **δεν χαρακτηρίζονται** ή **δεν το είχαν λάβει**.

Η παρούσα έρευνα, για τα αριστεία τιμής στους Αγωνιστές του 1821, έρχεται σαν συμπλήρωμα στην πληθώρα των ιστορικών βιβλίων παλαιότερων συμπατριωτών μας. Ιστορικά βιβλία που εκδόθηκαν πριν από πολλά χρόνια και σήμερα θεωρούνται, από τα σπανίζοντα στην αγορά του Βιβλίου. Για το σκοπό αυτής της ιστορικής αναδρομής, πήρα στοιχεία από έρευνες γνωστών ιστορικών και αρθρογράφων που έχουν πάρει τα στοιχεία τους από τα «Γενικά Αρχεία του Κράτους».

Αλφαβητικός και ονομαστικός κατάλογος Αγωνιστών του 1821

- Μπρούφλιανη-Δίλοφο Φθιώτιδας**
- **Αδάμ Νικολός** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
 - **Αθανασίου Δημήτριος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
 - **Αθανασίου Ζωιπόν** κάτοικος Μπρούφλιανης/Αργυρό, «*προύχων-Δημογέρων*».
 - **Ανδριτζοδήμου Γεώργιος**, από Μπρούφλιανη, **Χάλκινο**, υπαξιωματικός. Πήρε μέρος στις μάχες: *Υπάτης 1821, Αετού, Γιαννιτσούς, Καλιακούδα, Αμπλιανης, Κρεμμυδιού, έξοδος Μεσολογγίου, Αθήνας και άλλες*.
 - **Ανδρίτσου Κώστας** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
 - **Αντωνίου Ιωάννης** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
 - **Βάγιας Γιάννης** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
 - **Βαΐας ή Βάγιας Γεώργιος ή Γούλας** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο. Το πιστοποιητικό του, τον αναφέρει ότι ήταν 38 ετών, έλαβε μέρος στις μάχες, υπό την οδηγία του Μ. και Ν. Κοντογιάννη, «...εις τας δύο προσβολάς της Υπάτης, εις την Καλιακούδα, εις την πολιορκία του Μεσολογγίου και στην Αθήνα...».

- **Βαΐας ή Βάγιας Κώστας** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο. Το πιστοποιητικό του αναφέρει ότι έλαβε μέρος στις μάχες, υπό την οδηγία του Μ. και Ν. Κοντογιάννη, «...εις τας δύο προσβολάς της Υπάτης, εις την Καλιακούδα κατά του Σκόνδρα πασά, εις το Καρπενήσι κατά του ίδιου, εις το Κρεμμύδι της Πελοποννήσου, κατά του Κιουταχή πασά, εις την έξοδο του Μεσολογγίου κατά του ίδιου, και εις την εκστρατεία του αειμνήστου Καραϊσκάκη στην Αθήνα...».
- **Βασιλείου Αναγνώστη** από Μπρούφλιανη. Το πιστοποιητικό του αναφέρει ότι έλαβε μέρος στις μάχες, υπό την οδηγία του Μ. και Ν. Κοντογιάννη, «...εις τας δύο προσβολάς της Υπάτης, εις την Καλιακούδα, εις το Κρεμμύδι της Πελοποννήσου και εις την πολιορκία του Μεσολογγίου...».
- **Βασιλογεώργου Δημήτριος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Γάτος Πολυζώης** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Γεωργίου Γιαννάκης** κάτοικος Μπρούφλιανης.
- **Γεραντώνης Δημήτριος** κάτοικος Μπρούφλιανης/Αργυρό, «*προύχων-Δημογέρων*».
- **Γεραντώνης Σπύρος** εκ Μπρούφλιανης/Αργυρό, «*προύχων-Δημογέρων*».
- **Γκίτσα Γεώργιον** κάτοικος Μπρούφλιανης/Αργυρό.
- **Γκίτσας Ιωάννης** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Γραβάνη Γιαννάκη Ν.** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο. Το πιστοποιητικό του αναφέρει ότι ήταν 38 ετών, πήρε μέρος στις μάχες, υπό την οδηγία του Μ. και Ν. Κοντογιάννη, «...εις τας δύο προσβολάς της Υπάτης, εις την Καλιακούδα, εις Καρπενήσι κατά του Σκόνδρα πασά, εις Κρεμμύδι και εις την νυκτός κατά του Κιουταχή πασά δια έξοδο του Μεσολογγίου και εις τας Αθήνας υπό του αειμνήστου Καραϊσκάκη...».
- **Γρηγορίου Γεώργιος Χ.** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.

- **Γρηγορίου Γεώργιος Χ.** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Φ. 220/21 Δημαρά Αυγέρην** κάτοικος Μπρούφλιανης/Αργυρό.
- **Δημαράς Δήμος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Δημαράς Σπύρος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Δημαρόπουλος Σπύρος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο/χάλκινο.
- **Δημητρίου Μήτζος** κάτοικος Μπρούφλιανης. Το πιστοποιητικό του αναφέρει ότι ήταν 40 ετών, πήρε μέρος στις μάχες, υπό την οδηγία του Μ. και Ν. Κοντογιάννη, «...εις Υπάτην κατά των εντοπίων Οθωμανών, εις την Καλιακούδα, εις Καρπενήσι κατά του Σκόνδρα πασά, και εις το Κρεμμύδι...».
- **Δημητρίου Νικόλαος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Ζαπανιότη Γεώργιο Αθαν.** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Ζαφύρης Ιωάννης** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Ζαφύρης Δημήτριος του Ιω.** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Ζογλοπήτας Γεώργιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Ζογλοπήτας Στέργιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Ζουλούμη Γεώργιον** κάτοικος Μπρούφλιανης/Αργυρό.
- **Ζούπας Κώστας** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Θεοδωρόπουλος Βασίλειος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Θεοδώρου Αθανάσιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Θριτζιμπιδας (Τριτσιμπιδας;) Γεώργιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Ιωάννου Δημήτριος Ζαφύρη** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Καϊτζιώτης Ιωάννης Αποστόλου** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Καϊτζιώτης ή Καϊτσιώτης Ζάχος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο. Πιθανή καταγωγή από Ασπροπόταμο.
- **Καϊτζιώτης Βλάχος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Καϊτζιώτης Μήτρος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.
- **Καϊτζιώτης Μήσιος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο. Πιθανή καταγωγή από Ασπροπόταμο.
- **Καϊτζιώτης Ιωάννης** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Καλαμάρας Κώστας** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο. Πιθανή καταγωγή από Ασπροπόταμο.
- **Καρπούζης Δημήτριος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο/Αργυρό.
- **Καρπούζης Δημήτριος** κάτοικος Μπρούφλιανης/χάλκινο.
- **Κατζόγιαννος Βασίλειος** κάτοικος Μπρούφλιανης/σιδερένιο.

Σημείωση: Τηρήθηκε η ορθογραφία των ονομάτων από το πρωτότυπο.
Συνέχεια στο επόμενο φύλλο
Επιμέλεια: **Σπύρος Λιάκος**
Πηγή: www.lavanitsa.gr

Δίλοφο το «μπαλκόνι» της Φθιώτιδας

ΜΑΡΙΝΑ ΚΟΥΡΕΛΗ

Με αφορμή ένα ενημερωτικό video, που τυχαία είδα στο διαδίκτυο, σχετικά με την μέθοδο για την αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς και άγχους στα παιδιά, μέσω του θεραπευτικού παιχνιδιού και για τα πλεονεκτήματα που προσφέρει, είδα ότι η κυρία που παρουσίαζε το θέμα ήταν η **Μαρίνα Κουρέλη**.

Έτσι λοιπόν αφού έμαθα ότι η **Κουρέλη** είναι κόρη του **Κώστα Κουρέλη** από το **Δίλοφο**, ασχολήθηκα με το βιογραφικό της και σας το παρουσιάζω, διότι είναι τιμή για το χωριό μας και τους οικείους της.

Σπύρος Λιάκος

Σύντομο Βιογραφικό

Η **Μαρίνα** γεννήθηκε στα Χανιά της Κρήτης και μεγάλωσε στην Αθήνα. Η αγάπη της από πολύ μικρή για τα παιδιά την οδήγησε στην απόκτηση του πρώτου της Πτυχίου Βρεφονηπιοκόμων.

Εργάζεται ως Βρεφονηπιοκόμος για τρία χρόνια σε ιδιωτικό παιδικό σταθμό στην Κύπρο, και για μεγάλο χρονικό διάστημα σε δημόσιους παιδικούς σταθμούς στην Αθήνα.

Όμως κατά τη διάρκεια της εργασίας της με τα παιδιά ανακαλύπτει και γοητεύεται από τον κόσμο της Ψυχολογίας.

Στην προσπάθειά της να φροντίσει τις συναισθηματικές ανάγκες των παιδιών αποφασίζει ότι θέλουν ενδυνάμωση οι ενήλικες. Και κάπως έτσι ξεκινάει το 2010 το ταξίδι της στην Προσωποκεντρική.

Το 2015 ολοκλήρωσε το Μεταπτυχιακό της με τίτλο «What Kind Of Relationship Do Women PCA Therapist Develop With Their Children?».

Παράλληλα με τις σπουδές της στην Συμβουλευτική ξεκινάει να επιμορφώνεται σε διάφορες θεματικές ενότητες όπως:

Παιχνίδι και Αυτισμός (Ανοιχτό Ίδρυμα Εκπαίδευσης),

ΔΕΠ-Υ (Ανοιχτό Ίδρυμα Εκπαίδευσης),

Ψυχοκοινωνική Στήριξη του Παιδιού με καρκίνο και της οικογένειάς του (Νοσοκομείου Παιδών "Αγλαΐα Κυριακού"),

Diploma στην Σχολική Ψυχολογία (ΕΛ.ΚΕ.ΔΙ.Μ.), **Πιστοποιημένη για την χορήγηση και την χρήση των Test HORIZON** (Επαγγελματικού Προσανατολισμού) και **Profiler** (Προσωπικότητας) **ICPS**.

Η ευαισθητοποίησή της για τα παιδιά όμως δεν σταμάτησε και το 2018 συνέχισε να αξιοποιεί τα εργαλεία της Προσωποκεντρικής και στα παιδιά μέσω της Παιγνιοθεραπείας, όπου εκπαιδεύτηκε στο **Play Therapy Greece** και είναι Πιστοποιημένο μέλος του PTI με membership 201802741.

Εργάζεται ιδιωτικά ως **Προσωποκεντρικός Σύμβουλος** και **Παιγνιοθεραπεύτρια** και **Εθελοντικά** σε πολλές μη κυβερνητικές οργανώσεις όπως:

ΑΘΗΝΑ

"**ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ**"

"**Η ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ**"

ΧΙΟΣ

"**Η ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ**"

"**ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΑΣ ΧΙΟΥ**" (ΑΠΟΣΤΟΛΗ)

ΜΑΡΙΝΑ ΚΟΥΡΕΛΗ - ΣΙΤΑΡΑ

Ειδική Θεραπευτικού Παιχνιδιού

Σύμβουλος Ψυχικής Υγείας

Ιωάννη Καλούδη 10, ΧΙΟΣ

Τηλ.: Γραφείου: 2271 10 55 17

Κινητό: 697 68 14 259

E-mail: m.kourelis@hotmail.gr

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

— Στις 23 Νοεμβρίου 2020 ο **Θανάσης Λιάκος** (γιος του Σπύρου Λιάκου) και η **Κατερίνα Αγγελάτου** απέκτησαν ένα υγιέστατο κοριτσάκι.

Ευχόμαστε να τους ζήσει, να είναι γερό και καλό-τυχό.

— Χαράς ευαγγέλια στην οικογένεια της **Μαρίνας Κουρέλη** (κόρης του **Κωνσταντίνου Κουρέλη**) και του **Γιώργου Σιτάρα**.

Στις 4-1-2021 στη Χίο, απέκτησαν το δεύτερο παιδάκι τους, ένα υγιέστατο αγοράκι.

Συμμετέχουμε στην χαρά τους και ευχόμαστε στο νεογέννητο να ζήσει σε ευτυχισμένο και οικογενειακό περιβάλλον.

ΘΑΝΑΤΟΙ

— Στις 19-1-2021 απεβίωσε στην Αθήνα η **Ζωή Μπαστά**, ετών 89 και κηδεύτηκε στο Περιστέρι στις 21-1-2021. **Συλλυπούμαστε την οικογένειά της και στην θανούσα ευχόμαστε καλό Παράδεισο.**

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

— Στις 21-2-2021 τελέσθηκε στο Γ' Νεκροταφείο Αθηνών το ετήσιο μνημόσυνο της **Άννας συζ. Ιωάννη Μηλιάκη**.

— Στις 21-2-2021 τελέσθηκε το 40ήμερο μνημόσυνο της **Ζωής χας Γεωργίου Μπαστά** στο Νεκροταφείο Περιστερίου Αττικής.

Συλλυπούμαστε τις οικογένειές τους και ευχόμαστε η μνήμη τους να είναι αιώνια.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΗΛΙΑΣ Δ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ - ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΗΛ. ΚΟΛΟΒΟΣ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΟΣ ΠΕΡΙΠΟΥ ΘΑΝΑΤΟΣ ΔΥΟ ΠΡΩΗΝ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΜΑΣ

Σε διάρκεια ενός μηνός περίπου στις αρχές του χρόνου που διανύουμε, απεβίωσαν οι συγχωριανοί μας **Ηλίας Δ. Αρβανίτης** και **Δημήτρης Ηλ. Κολοβός**, πρώην Πρόεδροι της Κοινοτήτάς μας.

Και οι δύο γεννήθηκαν στο **Δίλοφο**, όπου και πέρασαν τα παιδικά τους χρόνια και εν συνεχεία εγκαταστάθηκαν στον **Άγιο Σώστη**, αφ' ότου τελείωσε ο εμφύλιος σπαραγμός που έπληξε ιδιαίτερα τα δυο χωριά μας.

Στο νέο χωριό τους και οι δυο ξεκίνησαν εκ του μηδενός, όντας όμως εργατικοί και τίμιοι γρήγορα αποκαταστάθηκαν δημιουργώντας ακίνητη περιουσία και οικογένειες.

Ο **Ηλίας Αρβανίτης** παράλληλα με τις γεωργικές εργασίες διατήρησε επιτυχώς και για πολλά χρόνια και κατάσταση ειδών αυτοκινήτου στην **Λαμία**.

Ο **Δημήτρης Κολοβός** αφ' ότου εγκαταστάθηκε στον **Άγιο Σώστη** και πολύ νέος ήταν αναγκαστικά προστάτης της πολυμελούς οικογένειάς τους, αφού ο αδερφός του **Παναγιώτης** ως αστυνομικός, έλειπε από το χωριό.

Με τον μικρότερο αδερφό του **Γιώργο** (αείμηστο ήδη από ετών) συγκατοικούσαμε για δυο χρόνια με τον αδερφό μου **Κώστα**, όταν πηγαίναμε στο **Γυμνάσιο Σπερχειάδας**.

Ο μακαρίτης **Δημήτρης** επιτηρώντας τον **Γιώργο**, μας παρακολουθούσε πολύ αυστηρά και μας έκανε έντονες παρατηρήσεις και συστάσεις (για το καλό μας, όπως έλεγε).

Παρά ταύτα οι σχέσεις μας ήταν πάντα φιλικές και είχαμε αλληλοεκτίμηση. Ας μου επιτραπεί να αναφερθώ σε κάτι σχετικό:

Από φιλικό και συγγενικό του κύκλο πληροφορήθηκα προ ετών ότι ο χαρακτήρας του **Δημήτρη** είχε διαχρονικά κλονιστεί φέρνοντας στο νου του την **στυγερή δολοφονία του (τότε Προέδρου της Κοινοτήτας) πατέρα του μπροστά σε αυτόν και την λοιπή οικογένειά του.**

Ο **Δημήτρης** εξελίχθηκε σε δυνατό και αποφασιστικό άτομο και πέραν των γεωργικών εργασιών του, διατηρούσε και κρεοπωλείο στην **Σπερχειάδα** επί σειρά ετών.

Κοινό χαρακτηριστικό με τον **Ηλία Αρβανίτη** ήταν εξ άλλου ότι και οι δυο τους διετέλεσαν **Πρόεδροι της Κοινοτήτάς μας**, όταν ακόμη ήταν ανεξάρτητη από τον **Δήμο Σπερχειάδας**.

Ασφαλώς και οι δυο τους άφησαν το κατά δύναμη έργο που ως φυσικό ήταν ανάλογο του χρόνου που υπήρξαν Κοινοτάρχες.

Ως φόρο τιμής θα παραθέσω εν συντομία τα βασικά έργα που εκτελέσθηκαν στο (χωριό μας) **Δίλοφο** την θητεία ενός εκάστου ως Κοινοτάρχη:

Απ' ό,τι θυμάμαι η τετραετία του **Δημήτρη Κολοβού** συνέπεσε με την **δωρεά (σε χρήμα και κεντρικά οικόπεδα)** του αείμηστου συγχωριανού και ευεργέτη μας **Ευσταθίου Γ. Γεραντώνη** από την Αμερική.

Τότε με πρόταση του Προέδρου και απόφαση σύσσωμου του Κοινοτικού Συμβουλίου τέθηκαν οι βάσεις για αναγκαία και διατηρητέα έργα στα δυο χωριά μας.

Πιο συγκεκριμένα παράλληλα με την ανέγερση του **Κοινοτικού Γραφείου στον Άγιο Σώστη, στο Δίλοφο** διαμορφώθηκε ο χώρος της σημερινής **παιδικής χαράς** και το οικόπεδο που χρησιμοποιήσαμε ως **υποτυπώδες γήπεδο ποδοσφαίρου, εν συνεχεία του ερειπωμένου σπιτιού** του ευεργέτη.

Στο σημείο εκείνο κατασκευάσθηκε αρχικά **λιθόκτιστο Κοινοτικό κατάστημα** που αργότερα ανασκευάσθηκε και στη συνέχεια έλαβε την σημερινή του μορφή.

Επί προεδρίας επίσης του Δημήτρη Κολοβού συνέβη μεγάλος σεισμός στην περιοχή μας, από τον οποίο παλαιά σπίτια του **Διλόφου** κατέρρευσαν ή κατέστησαν ακατοίκητα κατά την κρίση των αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών.

Τότε με βεβαίωση του Προέδρου

της **Κοινοτήτας** οι σεισμοπαθείς και ενδιαφερόμενοι **πήραμε επωφελή δάνεια και λοιπά κίνητρα** και ανεγείραμε τα σημερινά σπίτια μας.

Θυμάμαι ότι μας παρεκίνησαν προς τούτο ο **Δημήτρης Κολοβός** ως Πρόεδρος και ο τότε Γραμματέας της Κοινοτήτάς μας **Χρήστος Παπακώστας** που μας παρείχαν κάθε σχετική βοήθεια και εξυπηρέτηση.

Ο νεότερος καθ' ηλικία **Ηλίας Δ. Αρβανίτης** θα περάσει στην ιστορία του χωριού μας ως **ο μακροβιότερος Κοινοτάρχης μας**, αφού εκλέχτηκε συνεχώς επί τέσσερες τετραετίες, πράγμα που σπάνια συμβαίνει.

Εκτιμήθηκε προφανώς ότι ήταν γενικά ηγίων τόνων, συζητήσιμος και αποφασιστικός.

Επί των ημερών του στο (χωριό μας) Δίλοφο διανοίχθηκαν ή βελτιώθηκαν οι δρόμοι και για πρώτη φορά διαμορφώθηκε και τιμεντοστρώθηκε ο δρόμος **προς το Νεκροταφείο** που ως τότε είχε χαρακτήρα μονοπατιού.

Επιπλέον στο υδραγωγείο του χωριού **κατασκευάσθηκε και δεύτερη δεξαμενή** που συνέβαλε στην ομαλή ύδρευση και άρδευση των κατοίκων.

Σημειωτέον ότι προεδρεύοντας του **Ηλία** τροποποιήθηκαν οι ως τότε ισχύοντες νόμοι για τους Δήμους και τις Κοινοότητες του κράτους και καθιερώθηκαν οι νόμοι **ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ του 1997** και **ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ του 2010**, οπότε η Κοινοτήτά μας **υπήχθη διαδοχικά στον Δήμο Σπερχειάδας και Μακρακώμης** αντίστοιχα.

Και τότε ακόμη η **προσφορά του Ηλία Αρβανίτη στα δυο χωριά μας ήταν θετική.**

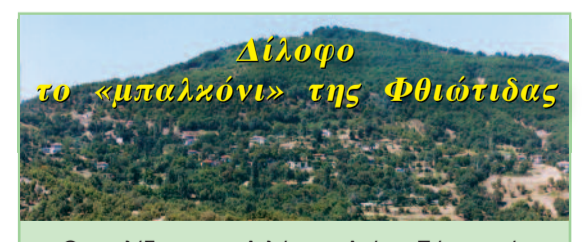
Είναι βέβαιο ότι και οι δυο θανόντες θα καταχωρηθούν ως επιτυγχόντες Κοινοτάρχες στην ιστορία του τόπου μας.

Συλλυπούμαστε τις οικογένειές τους και ευχόμαστε στους θανόντες καλό δρόμο προς την αιωνιότητα και η μνήμη τους θα είναι χωρίς αμφιβολία αιώνια.

Δημ. Ταξ. Αρβανίτης Χαλκίδα

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
ΑΓΙΟΥ ΣΩΣΤΗ ΚΑΙ
ΟΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ
ΣΑΣ ΕΥΧΟΝΤΑΙ "ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ"**

**Δίλοφο
το «μπαλκόνι» της Φθιώτιδας**

Οι σελίδες του Διλόφου-Αγίου Σώστη είναι δωρεάν-προσφορά στη μνήμη του συζύγου και πατέρα μας **Γιάννη Καρούζη** καθώς και των αδελφών του **Μίλτου** και **Άγγελου Καρούζη**. Επομένως οι συγχωριανοί μας **ΔΕΝ πληρώνουν συνδρομή για την εκτύπωση και διανομή της εφημερίδας. Οικογένεια Αριστέας Καρούζη**

**ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ & ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΛΟΦΟΥ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ**

Λογαριασμός Τράπεζας Πειραιώς

IBAN: GR60 0171 1160 0061 1614 2275 180

Όσοι **Διλοφιώτες** ή **Αγιοσωστιανοί** επιθυμούν να δημοσιευθεί στην εφημερίδα μας κάποιο κοινωνικό γεγονός (π.χ. γάμος, γέννηση, θάνατος, επιτυχία σε ΑΕΙ-ΤΕΙ κ.λπ.) μπορούν να επικοινωνήσουν στην παρακάτω διεύθυνση:

Εκδόσεις-Γραφικές Τέχνες

Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.

Θεοδοσίου 23 & Ελλησπόντου Ίλιον Τ.Κ. 13121

τηλ.-fax: 210-2619003 & 210-2619696

e-mail: karpouzi@otenet.gr

ΣΕΛΙΑΝΗ - ΜΑΡΜΑΡΑ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΟΥ 1821

Συνέχεια από τη σελ. 1

Με την έλευσή του το 1833 ο Όθωνας θέλοντας να κερδίσει την εύνοια των Ελλήνων, εξέδωσε βασιλικό διάταγμα με το οποίο, προς τιμήν και επιβράβευση των αγωνιστών, καθιερώθηκαν τα **Αριστεία, Εθνόσημα ή Νομισματοσήμα**, όπως ονομάστηκαν. Είχαν σχήμα σταυρού. Από τη μια πλευρά έγραφαν «**Τοις προμάχοις της πατρίδος**» και από την άλλη «**Όθων Βασιλεύς της Ελλάδος**». Συνοδεύονταν δε ο σταυρός από ένα δίπλωμα, και με μια κυανή ταινία. Οι αγωνιστές, στις επίσημες γιορτές, φόραγαν το σταυρό στο στήθος με την κυανή ταινία, με την προϋπόθεση ο αριστειούχος να είχε μαζί κατά την ημέρα που το έφερε στο στήθος του και το δίπλωμα.

Οι μεν **αξιωματικοί** έπαιρναν **αργυρό**, οι δε **υπαξιωματικοί** **χάλκινο** και οι **στρατιώτες** **σιδερένιο**. Οι κάτοχοί τους είχαν ως προνόμιο δημόσιες διακρίσεις και θέσεις, αλλά και προικοδοτήσεις με χρηματικά γραμμάτια, για αγορά χωραφιών, υδρόμυλων κ.ά.

Για να πάρουν όμως το νομισματοσήμο ή αριστείο ή εθνόσημο έπρεπε, σύμφωνα με το Η΄ ψήφισμα της Εθνικής Εθνοσυνέλευσης να έχουν συμπληρώσει το 30όν έτος της ηλικίας των. Οπότε οι ενδιαφερόμενοι απευθύνονταν στους κατά τόπους τοπικούς οπλαρχηγούς ή σε όποιον υπηρέτησαν κοντά του στην Επανάσταση, εφ' όσον ήταν στη ζωή, και ζητούσαν να τους δοθούν τα πιστοποιητικά εκδουλεύσεων-συμμετοχής στην Επανάσταση. Σε αυτό έπρεπε να πιστοποιείται το όνομα, το επώνυμο, η καταγωγή, η διαμονή, οι μάχες που πήρε μέρος ο ενδιαφερόμενος, το βαθμό που είχε, πόσους άνδρες είχε κάτω από τις δικές του διαταγές, αν ήταν βαθμοφόρος ή απλός στρατιώτης κ.ά.

Καταγράφηκαν **103 αγωνιστές του χωριού** εκ των οποίων:

- ▶ **15 τιμήθηκαν με Αργυρό αριστείο, ως αξιωματικοί.**
- ▶ **21 τιμήθηκαν με χάλκινο αριστείο ως υπαξιωματικοί.**
- ▶ **68 τιμήθηκαν με το σιδερένιο αριστείο, ως στρατιώτες,**

εκ των οποίων κάποιοι από αυτούς δεν έχουν ταυτοποιηθεί ή δεν το έλαβαν ποτέ.

- Δυσανάγνωστο επώνυμο **Δημήτριος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Αγγελόπουλος Γεωργάκης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Αγορίτης Αναγνώστου** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Αλαμπάνος Αθανάσιος** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Αλαμπάνος Βασίλειος**, ετών 46 κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Αλαμπάνος Γεώργιος Αθαν.** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Αλαμπάνος Νικόλ.** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Αλαμπάνος Τριαντάφυλλος** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Αλεξανδρόπουλος Δημήτριος** κάτοικος

Σέλιανης του Δήμου Σπερχειάδος ετών 42.

- **Αναγνώστου Ανδριόπουλου** κάτοικος Σέλιανης/Αργυρό.
- **Αναγνωστόπουλος ή Δοντοαναγνώστου Δημήτριος** κάτοικος Σέλιανης, ετών 50.
- **Ανδριόπουλος Θανάσης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο/χάλκινο.
- **Ανδριόπουλος Ανδρίτζος Δ.** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Ανδριόπουλος Δημήτριος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο/χάλκινο.
- **Ανδριόπουλος Κότζης (Κώστας)** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Ανδριόπουλος Δημήτριος Παναγιώτου** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Αποστολόπουλος Παναγιώτης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Αρχανιώτης Γεώργιος** από Αρχάνι κάτοικος Σέλιανης.
- **Γεράνης Κώστ.** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Γιαμούλα Κωστή** κάτοικος Σέλιανης/Αργυρό, προύχων-Δημογέροντας.
- **Γιουργούσης Γιάννης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Δημητρόπουλος Αθανάσιος Π.** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Δημητρόπουλος Δημήτριος Π.** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Δημητρόπουλος Ιωάννης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Δοντόπουλος Αθανάσιος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Δοντάς Αναγν.** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Δοντοαναγνώστου ή Αναγνωστόπουλος Δημήτριος.** Βλέπε στη μερίδα, Αναγνωστόπουλος ή Δοντοαναγνώστου Δημήτριος.
- **Δοντάν Αναστάσιον** κάτοικος Σέλιανης/Αργυρό.
- **Δοντόπουλος Δημήτριος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Δοντάς Μήτρος Γ.** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Δοντόπουλος Ιωάννης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Δοντάς Γιάννης** του Νικολάου κάτοικος Σέλιανης.
- **Ζαχαρόπουλος Πάνος** κάτοικος Λιάσκοβου/σιδερένιο.
- **Ζήσης Ιωάννης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Ζηρόπουλος Χρήστ.** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Ζήσιμος Γεώργιος** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Ζήσιμος Γιάννης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Ζαμπίκου Κώστας Ιωάννου** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Ζάκας Αθανάσιος** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Ζιάκας Δημήτριος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.

- **Θανασογιάννης Γεώργιος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Θανασόγιαννο Κώστα** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Θέου Γεώργιος** κάτοικος Σέλιανης, πιστοποιητικό συμμετοχής στις μάχες.
- **Θέου Ζαχαρής** κάτοικος Σέλιανης ετών 40.
- **Ηλιόπουλος Κων/νος:** βλέπε Κόρδας Κώστας.
- **Ιωάννου Δήμος Παπά** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Ιωάννου Παπά ή Παπαϊωάννου Δημήτριος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Ιωάννου Κώστας** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Καλακούδας Κωνστ.** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Καλύβας Δημήτριος Παναγ.** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Καλύβα Δημήτριον** εκ Σέλιανης/Αργυρό, προύχων-Δημογέρων.
- **Καραγιωργόπουλος Κώστας** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Κασία; Αναστάσιος** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Κατζιμάνης Χρήστον** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο/Αργυρό.
- **Κολοκυθάς Δημητ.** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Κολοκυθάς Χρήστος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Κόρδα Κώστα ή Ηλιόπουλος Κωνσταντίνος** κάτοικος Σέλιανης/Αργυρό.
- **Κουβαράς Αναστάσιος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Κουβαράς Γεώργιος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Κούλης Γιάννης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Κραβαρίτης Αναγνώστης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο/Αργυρό.
- **Κραβαρίτης Χρήστος** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Κουτσόπουλος Ανδρεούλας** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Κουφάκης; Παναγιώτης Αποστόλη** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Κουτσόγιαννος Ανδρέας** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Φ[Κοτσιουδάκος Μήτρος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Κωστόπουλος Γεώργιος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Μενδρινόντας Ιωάννης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Μετρνίκας Αποστόλης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Μπούρας Γιάννης** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Μπούρας Ιωάννης**, κάτοικος Σέλιανης, πιστοποιητικό συμμετοχής στις μάχες.
- **Παναγιώτου Αναγνώστου** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Παπαγεωργίου Νικολός** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Παπαγεωργίου Νικόλ.** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Παπαδήμος Γιάννης** κάτοικος Σέλιανης/

- **σιδερένιο.**
- **Παπαδογάκο ή Παπαδόγιαννο;; Καραδήμας** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Παπαϊωάννου Δήμος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Παπανικολάου Γιάννο** κάτοικος Σέλιανης/Αργυρό.
- **Παπανικολάου Αναγνώστης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Παπαχρίστου Ανδρίτζος** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Παπαχρήστου Γιάννον** κάτοικος Σέλιανης/Αργυρό.
- **Παπαχρήστου Γιάννος**, αξιωματικός Α. π. Μ. Υ 5472. Κάτοικος Σέλιανης/Αργυρό
- **Σκουφάκης Αποστόλης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Σπανός Ανδρέας** κάτοικος Σέλιανης/Αργυρό.
- **Σπυρίδωνος Ιάννος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Σπυρίδωνα Νικόλαον** κάτοικος Σέλιανης/Αργυρό.
- **Σταθοδήμου Γιάννης** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Σταθοδήμου Κώστας** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Σταθοδήμου Σπύρ.** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Σπυρίδωνου Νικόλαος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Παπαγιάννην** κάτοικος Σέλιανης/Αργυρό.
- **Παπαδήμον Δημήτριον** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Τζιτζιλώνης Δήμος του Αναγνώστου (Τσιτσιλώνης)** κάτοικος Σέλιανης. Συμμετείχε στην ομαδική και επαναληπτική αίτηση 8 συμπατριωτών του και κατέθεσε ατομικό βεβαιωτικό πιστοποιητικό συμμετοχής στις μάχες. Περισσότερα για την αίτηση βλέπε στη μερίδα του Γ. Θεού.
- **Τσιτσιλώνης Ζαχαρίας** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Τσιτσιλώνης Ζαχαρίας** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- Φ. 286/235 (Δυσανάγνωστο επώνυμο) **Ζαχαρίας** κάτοικος Σέλιανης/χάλκινο.
- **Τσιουράκης Κώστας** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- Φ. 196/6 **Τζιουράκης (Τσιουράκης) Γεώργιος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Τσόκαν Δημήτριον** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Φραγκόπουλος Μήτρος** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.
- **Χρήστου Νικόλαος Π.** κάτοικος Σέλιανης/σιδερένιο.

Ζητάμε την κατανόησή σας για τυχόν παραλείψεις και λάθη κατά την αντιγραφή των ονομάτων των αγωνιστών, από τους χειρόγραφους και πολλές φορές αχνούς και κατεστραμμένους καταλόγους.

Όσοι επιθυμείτε να δείτε αναλυτικά τα στοιχεία του κάθε αγωνιστή μπορείτε να επισκεφτείτε τον σύνδεσμο **ΣΕΛΙΑΝΙΤΕΣ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ 1821** στην ιστοσελίδα lavanitsa.gr

Οι πρώτες εκλογές στην αναγεννημένη Ελλάδα έγιναν το 1843, 10 χρόνια από την αναγνώρισή της ως Κράτος.

Οι εκλογές του 1843 δίχασαν τους κατοίκους και τούτο διότι την πληρεξουσιότητα την διεκδίκησαν δύο αντίπαλες ομάδες: Ο Ε. Κοντογιάννης με Γ. Αινιάνα και, ο Δ. Χατζίσκος με Χρ. Ζωγραφίδη που έφεραν και τη μεγαλύτερη αναστάτωση.

Στο χωριό Σέλιανη σήμερα Μάρμαρα, από τα παρακάτω μεταφρασμένα με τα δύο πανομοιότυπα ψηφιακά πρακτικά, αποδεικνύεται ότι πήραν μέρος 60 κάτοικοι από τους 112 που περιλαμβάνει ο χειρόγραφος κατάλογος και εξέλεξαν τρεις εκλογείς. Δεν βρέθηκε άλλο πρακτικό, με το οποίο να υποδηλώνεται ότι έγινε δεύτερη εκλογική συνάθροιση στο χωριό, με τους υπολοίπους. Αλλά από την έρευνά μας προκύπτει ότι, το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Καλλιαίων και ο Δήμαρχος με επιστολές του προς την Εθνική Γενική Συνέλευση για την εκλογή πληρεξουσίων, αναφέρουν πληθώρα παρανομιών. Σύμφωνα

Σέλιανη Εκλογικά 1843 Εκλογικά συμβάντα στο χωριό Σέλιανη, σήμερα Μάρμαρα

με το παρακάτω παρατιθέμενο μεταφρασμένο πρακτικό προκύπτει ότι το χωριό εξέλεξε τρεις εκλογείς για την τοπική Γενική Συνέλευση, ήτοι οι: **Δήμος Ιωάννου Σπαννού, Γιάννος Παπανικολάου και ο Χρήστος Ιωάννου Κραθβαρίτου.**

Τα πρακτικά της Τοπικής (επαρχιακής) Συνέλευσης που έγινε στην Υπάτη αναφέρουν ότι, οι δύο από αυτούς προσχώρησαν στην ομάδα του Ε. Κοντογιάννη και ο τρίτος στην ομάδα του Δ. Χατζίσκου.

Ψηφιακό πρακτικό εκλογικής διαδικασίας

“Σήμερον την δεκάτην έκτην ββρίου ημεράν Σάββατο κατά την από του ήδη φθιτύιδος υπαρίθ. κοινοποίησιν του του Δήμου Καλλιαίων, διά την συνάθροισιν των εχόντων δικαίωμα ψήφου προς εκλογήν

των εκλογέων συνήλθον οι κάτοικοι του χωριού Σέλιανης τον αριθ. 60 εν τω ναύ τιμωμένω υπό το όνομα άγιος Ταξιάρχης και αναγνωρισθέντος του ψηφίσματος των οδηγίων και λοιπών εγκυκλίων, δοθέντος και του παρόντος όρκου “Εν ονόματι της παναγίας και αδιαρέτου τριάδος ορκίζομαι ενώπιον του θυσιαστήριου τούτου ης αληθείας να μην δώσω την ψήφον μου, ούτε διά φίλιαν, ούτε διά μίσους, ούτε διά φόβον ούτε δι’ ελπίδαν προσωπικού κέρδους, αλλά κατά συνείδησίν μου και χωρίς καμμίαν προσωποληψίαν” οι υπό της συναθροίσεως εκλεγέντες οι Κύριοι ανδ. Σπαννός, αναγν. Δοντάς, απόστ. Κωφάκης, Νικόλ. Σπυρίδων και Παναγιώτης ανδρίτζου πέντε γεροντώτεροι επί παρουσία του ειδ. Παρέδρου του χωριού μας Σέλιανης συνέταξαν τον κατάλογο των υποψηφίων, σύμφωνα με

τον αριθ. 6 των οδηγίων ως τοιούτοι εσημειώθησαν οι Κύριοι Γεώργιος Σπυρίδων, ανδ. Αναγνώστου, Γιαν. Παπανικολάου, Θεός Δανιήλ, Μήτζος διαμαντής, Δήμος Ιωα. Σπαννού, Νικόλ. Γιάτζιος, Χρήστος Ιωάννου Κραββαρίτης, Γιάννος Σταθοδήμου, Δ. Καλύβας, Γιάννος παπα Χρηστόγιαννου και Δημ. Παπαδήμου. Μετά τούτο έγεινεν έναρξη της ψηφοφορίας ψηφοφορούμενον ενός εκάστου των υποψηφίων κατ’ ιδίαν εκ του αποτελέσματος της εκλογής εξήχθη ότι ο Δήμος Ιωάννου Σπαννού, ο Γιάννος Παπανικολάου και ο Χρήστος Ιωάννου Κραββαρίτου εκλέχθησαν παμψηφί, και εξελέχθησαν εκλογείς της κοινότητος Σέλιανης συγκειμένου των εκατόν δώδεκα οικογενειών.

Ο προεδ. Συνέλ. ο Ιερεύς Τα πέντε μέλη πάρεδρος Παπαγιάννης Ανδ. Σπαννός Αναγν. Παναγιώτου Αναγν. Δοντάς Αποστ. Κωφάκης Ν. Σπυρίδων Παν. Ανδρίτζος”

Πόλεις και οικισμοί της Φθιώτιδας 1514-1550 Καζάς Πατρατζικίου

χάρτης με τα χωριά
και τις πόλεις
της Φθιώτιδας το 1521

Συνέχεια από τη σελ. 1

Ρουμέλης (Rumeli Eyaleti). Από το 1520 έως το 1570 αποτέλεσε καζά (Kaza) του σαντζακίου των Τρικάλων. Δηλαδή από επαρχία αναβαθμίστηκε σε επίπεδο καζά (νομού).

ΣΥΝΟΛΑ ΤΟΥ ΚΑΖΑ ΠΑΤΡΑΣ (CEM'AN KAZA-I BADRA)

Κάστρα (Ka'a) 1. Πόλεις (Nefs) 1. Χωριά (Kırā), αριθμός (kit'a) 104. Μύλοι (Āsiyāb), πόρτες (bāb) 131. Φορολογούμενα πρόσωπα (Neferan) 5.349

Τα χωριά που εμφανίζονται στον χάρτη της ευρύτερης περιοχής του Ινάχου είναι: **Μπρούφλιανη, Σέλιανη, Κολοκυθιά, Αργύρια, Νικολίτσι, Κυριακοχώρι και Χωμίριανη.**

Ενα από τα χωριά που ανήκαν στον καζά Πατρατζικίου ήταν και η **Σέλιανη.**

-**Selyani:** η **Σέλιανη** (από το 1927 Μάρμαρα). Ο **Πουκεθίλ** την κατατάσσει στα Βλαχοχώρια ως **Séliani** με 50 οικογένειες. Στο κατάστιχο TD 105 του έτους 1521, στο οποίο καταγράφονται οι γαίες των Σπαχήδων, η **Σέλιανη** εμφανίζεται να έχει τρεις συνοικίες (Mahalle):

-**Mihal Igligropulo** (TD 105/236),
-**Papa Yani** (TD 105/236),
-**Yani Toya** (TD 105/235).

Τα ονόματα των συνοικιών είναι **Μιχάλης Γρηγορόπουλος** (στην τοπική καθομιλούμενη ο **Γρηγόρης** προφέρεται **Γληγόρ'ς**), **Παπα Γιάννης** και **Γιάννης Τόγιας.**

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η καταγραφή του Σπερχειού ποταμού στο TD 445 ως **Ελλάδα (Lada).** Ειδικότερα:

-στο TD 445/602 καταγράφεται ως **Lada nehri.** Στα τουρκικά nehri είναι ο ποταμός. Επομένως ερμηνεύεται Ελλάδα ποταμός. Στο ίδιο κατάστιχο καταγράφεται και το ρέμα **Μοζέρεβα (Mozereva gayi),** παραπόταμος ο οποίος κατέληγε στον Σπερχειό ποταμό (βλέπε παρακάτω χωριό **Mozereva).**

-στο TD 445/601 καταγράφονται οι πηγές του Σπερχειού ως **Lada ābi.** Στα περσικά ābi είναι το νερό και κατ' επέκταση η πηγή (βλέπε: Francis Johnson, A Dictionary, Persian, Arabic, and English, page 2). Αντίστοιχη λέξη στα ελληνικά είναι ο άμπλας ή άμπουλας, η οποία χρησιμοποιείται ευρέως στη Φθιώτιδα.

«Αμπλάδες λέγονται οι πηγές που βρίσκονται στις πλαγιές ή στα ριζά λόφων και στις οποίες το πόσιμο νερό αναβλύζει και στη συνέχεια ρέει προς τα ριζά του λόφου.» (βλέπε: Ιωάννης Ευαγ. Μακρής, Σταυρός (Μπική)-Φθιώτιδος, Η ιστορία του, Λαμία 1998, σελίδα 95).

Ο **Σπερχειός ποταμός ονομαζόταν παλαιότερα Ελλάδα,** όπως αποδεικνύεται μέσα από κείμενα Ευρωπαίων περιηγητών:

Το έτος 1674 από τον Γάλλο καπουτσινό μοναχό **Robert de Dreux:** «...Από τα Φάρσαλα πήγαμε στο Ζητούνι, το οποίο είναι μια μικρή πόλη, όλη, σχεδόν, κατεστραμμένη. Από 'κει φθάσαμε στον ποταμό Ελλάδα, τον οποίο διαβήκαμε περνώντας πάνω από ένα καλό γεφύρι, που έχτισε η Βαλιντέ Σουλτάν, για να εξυπηρετούνται οι διαβάτες, κοντά στα Λουτρά...» (πηγή: Ν. Δαβανέλλος - Γ. Σταυρόπουλος, Λαμία. Με τη γραφίδα των περιηγητών 1159-1940, Λαμία 2005, σελίδα 14).

Πηγή: <https://sotosalexopoulos.blogspot.com/2021/01/1514-1550-badrack-kazas.html>

Η δημόσια υγεία και η περίθαλψη των αγωνιστών κατά την περίοδο της Επανάστασης του 1821 Υγειονομική φροντίδα και περίθαλψη

Στον απελευθερωτικό αγώνα του 1821 οι περισσότεροι θάνατοι προήλθαν από επιδημίες και όχι στο πεδίο των μαχών. Οι πολιορκημένοι του Μεσολογγίου μετά την εξάντληση των αποθεμάτων τροφίμων αναγκάστηκαν να καταναλώσουν όλα τα κατοικίδια ζώα που υπήρχαν ενώ κάποιοι στην απόγνωση τους κατέφυγαν στη νεκροφαγία.

Η συμβίωσή τους υπό άθλιες συνθήκες οδηγούσε συχνά σε εκδηλώση σοβαρών επιδημιών. Η πρώτη καταγεγραμμένη επιδημία μετά την κήρυξη της Επανάστασης εκδηλώθηκε στην Τρίπολη και προκάλεσε 3.000 θανάτους ενώ επιδημία τύφου εκδηλώθηκε αργότερα στο Ναύπλιο και σε άλλες πόλεις που τελούσαν υπό πολιορκία.

Σε ό,τι αφορά παρεχόμενη υγειονομική φροντίδα και περίθαλψη, κατά την περίοδο της εθνικής παλιγγενεσίας, ήταν ανάλογη με το υφιστάμενο επίπεδο των ιατρικών γνώσεων της εποχής. Ιατρικές πράξεις και διαδικασίες όπως είναι η χορήγηση αναισθησίας, η μετάγγιση αίματος, η ασηψία, η αντισηψία και άλλες, ήταν παντελώς άγνωστες και η συνεισφορά του υγειονομικού προσωπικού στην περίθαλψη των τραυματιών και των ασθενών υποτυπώδης.

Στα πεδία των μαχών οι ελαφρά τραυματισμένοι ετύχχαναν φροντίδας, επί τόπου, από τους συμπολεμιστές τους, ενώ οι φέροντες βαριά τραύματα διακομίζονταν προς νοσηλεία σε μοναστήρια όπως η Μονή του Ομπλού, της Βελανιδιάς και άλλες και αργότερα σε υποτυπώδη νοσοκομεία, τα οποία εν τω μεταξύ είχαν αρχίσει να συγκροτούνται. Η φροντίδα των τραυματιών περιλάμβανε καθαρισμό της εξωτερικής τους επιφάνειας με ρακή και εισαγωγή στο εσωτερικό τους αλοιφής παρασκευασμένης από λευκώμα αυγού αναμεμιγμένου με κοινό λάδι και ρακή. Στη συνέχεια ετίθετο επί του τραύματος αλοιφή παρασκευασμένη από σαπούνι και ρακή και ακολουθούσε, κατά διαλείμματα η επίβρεξή του με ρακή, που φαίνεται ότι ήταν θεραπευτικό μέσο συνεχούς χρήσης. Σε ορισμένες περιπτώσεις απολύμαναν την πληγή με καυτό λίπος, όπως χαρακτηριστικά περιγράφει ο **Μακρυγιάννης:** «...Της εβγάλα το παλούκι από το ποδάρι της και το ζεμάτισα με ξύγκι. Όμως έγινε τούμπανο...».

Η επίδεση του τραύματος, ανεξάρτητα του βαθμού της σοβαρότητάς του, πραγματοποιείτο με ταινίες υφάσματος και μικρά καλάμια ή νάρθηκες κατασκευα-

σμένους από ξύλο ή ναστόχαρτο. Για την αιμόσταση των μεγάλων αγγείων χρησιμοποιούντο πυρακτωμένο σίδερο, για την αιμόσταση των τριχοειδών οινόπνευμα, ενώ για τον έλεγχο των αιμοπτύσεων λόγω τραυμάτων θώρακα χορηγείτο ζεσταμένο κρασί αναμεμιγμένο με κοινό βούτυρο. Για τη συρραφή τραυμάτων, εκτός της κλασικής τεχνικής με τη χρήση βελόνας και κοινής κλωστής, αναφέρεται από το Στρατηγό **Μακρυγιάννη** στα «Απομνημονεύματά» του, η χρήση κεφαλών μυρμηγκών.

Για τη συγκεκριμένη πρακτική της συρραφής των τραυμάτων ο **Γιάννης Βλαχογιάννης** σημειώνει τα εξής: «Η διά των κεφαλών των μυρμηγκών ραφή τραυμάτων, γνώριμος τοις εμπειρικούς ιατροίς των χρόνων εκείνων, γίνετο ως εξής: Προσαγόμενοι μεγάλοι ζωντανοί μέρμηγκες, έδακνον τα χείλη του τραύματος, κλεισμένα, αμέσως δι' αποκοπόμενου του σώματος αυτών, έμενον η κεφαλή σχηματίζουσα ούτω βελονίαν ικανώς ισχυράν».

Καθ. Ιατρικής Θεόδωρος Δαρδαθέσης Κοσμητορας της Σχολής Επιστημών Υγείας του ΑΠΘ

Συνέχεια στο επόμενο φύλλο

Ο ΔΙΑΚΟΣ ΚΑΙ Η ΑΡΡΑΒΩΝΙΑΣΤΙΚΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΗ

Μια όμορφη παράδοση σώζεται ακόμα στα Μάρμαρα, μα και στην ευρύτερη περιοχή. Έχει να κάνει με τον **Εθνομάρτυρα Αθανάσιο Διάκο** και την **Κατερίνη** από τη Σέλιανη. Ήταν λίγο πριν την Επανάσταση του 1821 και στα μέρη εκείνα λημέριαζαν με τ' ασκέρη τους οι καπεταναίοι της περιοχής **Σαφάκας, Σκαλτσοδήμος, Διάκος** και άλλοι. Ο **Διάκος** αγάπησε μια αρχοντοπούλα του χωριού, ξακουστή για την ομορφιά της και το χαρακτήρα της, την 19χρονη **Κατερίνη**, το γένος **Σπυριδωνός ή Ξυστή**, την οποία και μνηστεύτηκε «δια λόγου». Ο λόγος μνηστείας τότε ήταν όρκος και συμβόλαιο. Ο **Διάκος**, λόγω των δυσκολιών τότε κοινωνικών συνθηκών, είχε επιστήσει την προσοχή στην αρραβωνιαστική του ότι τίποτα δεν θα πιστεύει ότι προέρχεται απ' αυτόν αν δεν της επιδείξουν το σημαδιακό του μαχαίρι με το φιλντισένιο μανίκι, που φορούσε πάντα στο σελάχι του.

Κάποια μέρα που το ασκέρη λημέριαζε στο «Κούτσοуро», λίγο πιο πάνω από τα Μάρμαρα, ο **Διάκος** κουβέντα στην κουβέντα με το **Γούλα**, πρωτοπαλικαρο του **Σκαλτσοδήμου**, ήρθαν και στο γυναικείο χαρακτήρα. Ο **Γούλας** είχε ζητήσει την **Κατερίνη** για γυναίκα του, αυτή του αρνήθηκε κι εκείνος επέδρασε να πάρει την εκδίκησή του. Ο **Γούλας** λοιπόν υποστήριζε πως όλες οι γυναίκες πλανεύονται. Ο **Διάκος** είχε αντίθετη γνώμη κι έφερε για παράδειγμα την αρραβωνιαστική του.

—Κι αυτή είναι σαν τις άλλες. Αν θες μπορώ να σ' αποδείξω και να στη φέρω εδώς στο λημέρι μας, του απάντησε ο **Γούλας.**

Έχοντας πίστη στην **Κατερίνη** ο **Διάκος** δέχτηκε τη δοκιμή. Ο **Γούλας** του ζήτησε να του δώσει το σημαδιακό του μαχαίρι και να στείλει ένα παλικάρι να τη φέρει. Όπως κι έγινε. (Τάκη Λάππα: **Θανάσης Διάκος**, σ. 33). Ο συμπατριώτης μας λαογράφος **Ζάχος**

Ξηροτύρης (περιοδικό «Στερεά Ελλάς», τ. 51), στηριζόμενος στη μαρτυρία συγγενίσσας της **Κατερίνης**, περιγράφει το γεγονός λίγο διαφορετικά.

Αναφέρει λοιπόν ότι οι άλλοι καπεταναίοι, **Σαφάκας, Σκαλτσός, Σπανός**, γνωρίζοντας το μυστικό του **Διάκου**, θέλησαν γι' αστείο να τον διαψεύσουν για την τυφλή του εμπιστοσύνη στην **Κατερίνη**. Με τρόπο τράβηξαν το σημαδιακό μαχαίρι από το σελάχι του την ώρα που κοιμόταν κι έστειλαν ένα παλικάρι να τη φωνάξει, δείχνοντάς το, ν' ανέβει τάχα στο βουνό, που την ήθελε ο **Θανάσης**. Η κόπελα πείσθηκε πράγματι βλέποντας το μαχαίρι του αρραβωνιαστικού της και συνεπώς στη μυστική «ρήτρα», ξεγελάστηκε κι ανύποπτη ανέβηκε στο βουνό. Ξαν την είδε ο **Διάκος**, χωρίς άλλη κουβέντα κι παρά τις μάταιες δικαιολογίες του κοριτσιού, με το ίδιο μαχαίρι της έκοψε τα μαλλιά και σκίζοντας τα ρούχα της την έδωξε για πάντα. Αυτή η ατιμωτική προσβολή την έκανε να χάσει τα λογικά της και να γυρίζει η δύστυχη στα βουνά και στα χωριά τρελή και σε άβλεια κατάσταση. Οι συντοπίτες της την αποκαλούσαν από τότε και ύστερα **«Παλιοκατερίνη»** κι έτσι έμεινε στην ιστορία. Στα 1828 η άλλοτε όμορφη αλλά άτυχη **Κατερίνη** πέθανε.

Διασώζονται ακόμα στην τοπική παράδοση μερικοί στίχοι από την ιστορία της **κυρα-Βασιλικής**, το γένος **Μπαλτσάκη** από τα Αργύρια που αναφέρονται στην **Αικατερίνη:**

«**Βασιλῶ μ' ποιος σε πρόδωσε στ' Αλή Πασά τα χέρια;**
-**Γρηγόρης ο Χαντζόπουλος κι η Παλιοκατερίνη**»...

Και μια άλλη παραλλαγή:
«**Βασιλῶ μ' ποιος σε πρόδωσε στ' Αλή Πασά τα χέρια;**
Ο **Κώστας** το **Βλαχόπουλο** και η **Σπυριδοκατερίνη**»...

Βασίλης Κανέλλος
Συν/χος Δάσκαλος

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Συνέχεια από τη σελ. 1

Για ν' αποφύγουν την αιχμαλωσία και την ατιμωση από τους Τούρκους, ρίχνονταν στους κατάρρακτες της Αραπίτσας, μαζί με τα παιδιά τους και πνίγονται, προσθέτοντας και τη δική τους θυσία στον μεγάλο Αγώνα.

Η Επανάσταση έχει πια ξεκινήσει και οι Ελληνίδες γράφουν, με το δικό τους πάθος και με την δική τους ξεχωριστή λεβεντιά σελίδες μεγαλείου και δόξας.

Η **Λασκαρίνα Μπουμπουλιά**, δυο φορές χήρα και με έξι παιδιά, όλα ταγμένα στον Αγώνα, πρωτοστατεί με το πλοίο της, τον θρυλικό «Αγαμέμνονα», στην πολιορκία του Ναυπλίου και μπαίνει θριαμβεύτρια, δίπλα στον **Κολοκοτρώνη**, στην Τριπολιτσά.

Μια άλλη μεγάλη γυναικεία μορφή του '21, ήταν η **Μαντώ Μαυρογένους**. Γεννήθηκε στην Τερζέστη, από Μικονιάτισσα μάνα σπαρτιατικής καταγωγής και τον **Νικόλαο Μαυρογένη**, μεγάλο σταθάρη του συννυμού του και θείου του, ηγεμόνα της Βλαχίας. Μετά τον αποκεφαλισμό του ηγεμόνα από τους Τούρκους, η οικογένειά της εγκαταστάθηκε στην Τερζέστη και απέκτησε τεράστια περιουσία από το εμπόριο. Η **Μαντώ**, είχε εξαιρετική μόρφωση και μιλούσε επαρκώς εκτός από την μητρική της γλώσσα, τουρκικά, γαλλικά και ιταλικά. Λίγο πριν την κήρυξη της Επανάστασης και μετά τον θάνατο του πατέρα της, εγκαταστάθηκε στην Τήνο και στη συνέχεια στην Μύκονο. Με χρήματα της οικογενείας της, αρμάτωσε και διέθεσε στον Αγώνα δύο κα-

ράβια, ενώ συντηρούσε και δύναμη 800 πολεμιστών. Φορώντας αντρικά ρούχα και ζωσμένη με το σπαθί του πατέρα της, η **Μαντώ** πήρε μέρος σε μάχες στην Κάρυστο, στη Μαγνησία, στο Τρικκερι, στην Άμφισσα, στη Χαϊρώνεια και σε επιθέσεις εναντίον του τουρκικού στόλου στο Αιγαίο.

Άλλη μια γυναίκα ηρωίδα ήταν η **Μαρούλα** από τη Λήμνο μια κόπελα αγνώστων λοιπών στοιχείων, για την οποία ο **Σπύρος Λάμπρος** έγραψε ότι, «ήταν αξία ευρύτερας εκτίμησας». Ο **Κωστής Παλιμάς**, στο μακροσκελές ποιήμα του **«Η κόρη της Λήμνου»**, σώζει το μεγαλείο αυτής της γενναίας κόρης, που, βλέποντας τον πατέρα της να πέφτει νεκρός, κατά την πολιορκία του νησιού από τους Τούρκους, το 1475, χωρίς να δειλιάσει, άρπαξε την ασπίδα του και το ξίφος του και οδήγησε τους πολιορκούμενους στο κάστρο Κότσινο σε γενναία έξοδο, Ενετούς και Ελληνες, αναγκάζοντας τους επιδρομείς να υποχωρήσουν και να φύγουν με τα πλοία τους. Αυτή την ηρωίδα ύμνησε, με τον δικό του μοναδικό επικούρικo τρόπο, ο **Παλιμάς:**
*Κανείς περίγελο, κανείς ντροπή
δεν πρέπει νάχη,
Ότι γυναίκα οδηγεί τη λεβεντιά
'ς τη μάχη.
Ας τρέμει κάθε αγαρηνό σπαθί,
κάθε σαρίκι.
Γυναίκες ήταν οι θεές, παρθένα
είναι η Νίκη.*

Αποσπάσματα από την ομιλία της Δρ Φωτεινής Μπέλλου από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.